

Kasvun ja oppimisen lautakunta 30.03.2022 § 47

§ 47

Oikaisuvaatimus (10.3.2022) peruskoulun rehtorin valinnasta

Valmistelijat / lisätiedot:
Leino Virpi
Solala Sariminna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta hylkää peruskoulun rehtorin viran (sijoituskoulu Pohjois-Tapiolan koulu) täyttämistä tehdyn, 10.3.2022 saapuneen oikaisuvaatimuksen.

Perustelut: Perusopetuksen johtajan päätöksellä 16.2.2022 § 10 virkaan valittu täyttää tehtävän kelpoisuusvaatimukset. Virkaan valittu on huomioon ottaen koulutus ja kokemus sekä haastattelun perusteella tehty arviointi hakijoista tehtävään soveltuvin. Perusopetuksen johtaja on valinnassa käyttänyt hänelle kuuluvaa harkintavaltaa. Harkintavaltaa ei ole käytetty syrjivästi. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, päätöksentekijä ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen. Oikaisuvaatimus ei anna aihetta päätöksen muuttamiseen.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kasvun ja oppimisen lautakunnan päätöksen 3.11.2021 § 110 mukaisesti Sepon alakoulu ja Pohjois-Tapiolan yläkoulu yhdistyvät 1.8.2022 lukien siten, että kouluista muodostuu yhtenäinen peruskoulu. Koulun nimeksi tulee Pohjois-Tapiolan koulu. Pohjois-Tapiolan yläkoulun rehtorin tehtävät hoidetaan määräaikaisin järjestelyin 31.7.2022 asti ja virka täytetään 1.8.2022 lukien uuden yhtenäisen peruskoulun rehtorin virkana. Ko. virka on ollut julkisessa haussa ja perusopetuksen johtaja on 16.2.2022 § 10 tehnyt päätöksen rehtorin valinnasta.

Kuntalainen on 10.3.2022 tehnyt valintapäätöksestä oikaisuvaatimuksen. Kun oikaisuvaatimuksen tekijän kotipaikka on Espoo, on hänellä kunnan jäsenyyteen perustuva oikeus tehdä oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan perusopetuksen johtajan päätöksen kumoamista, koska se on lainvastainen eikä se ole tarkoituksenmukainen. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että virkaan valitaan alakoulun rehtorina

toimiva henkilö ansioituneempana hakijana. Oikaisuvaatimuksessa kuvataan ko. rehtorin kokemusta ja henkilökohtaisia ominaisuuksia. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa katsotaan mm., että hakukriteerit ovat poikenneet olennaisesti rehtorin perustehtäviin valmistavista edellytyksistä ja todetaan, että haussa on painotettu rehtorin työnkuvasta poikkeavia ansioita. Oikaisuvaatimus on oheismateriaalina.

Virkaan valitulle on annettu tilaisuus antaa lausuma oikaisuvaatimuksen johdosta. Virkaan valittu ei ole antanut lausumaa.

Hakumenettely

Oikaisuvaatimuksessa katsotaan, että yhdistyvän alakoulun rehtori olisi tullut suoraan siirtää yhtenäisen peruskoulun rehtoriksi, kuten oli tehty aiemmin eräässä toisessa koulujen yhdistymistilanteessa.

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 4 §:n sekä Espoon hallintosäännön/henkilöstösäännön mukaan lähtökohtana on, että avoimet virat laitetaan julkiseen hakuun. Ilman hakua on mahdollista täyttää esimerkiksi määräaikainen virka. Hallintosäännön mukaan henkilö voidaan ottaa ilman julkista hakua myös esim., jos se on tarkoituksenmukaista hänen palvelussuhteitaan koskevien uudelleen järjestelyjen vuoksi. Jos kouluverkko muutosten yhteydessä koulu lakkaa tai kouluja yhdistetään, toistaiseksi voimassa olevissa virkasuhteissa oleville voidaan tarvittaessa osoittaa uusi sijoituskoulu, jolloin kyseessä on virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen. Kunnalla on harkintavaltaa tehtävien järjestämisessä huomioiden muuttunut tilanne, tarpeet ja olosuhteet. Kuten oikaisuvaatimuksesta ilmenee, ko. viranhaltijan kanssa on keskusteltu avoimena olleista alakoulun rehtorin tehtävistä ja hänen on ilman julkista hakua mahdollista siirtyä toisen alakoulun rehtoriksi 1.8.2022 lukien. Hänellä on ollut oikeus myös hakea tulevan yhtenäisen peruskoulun rehtorin tehtävää vastaavasti kuin muillakin. Haussa kaikkia hakijoita tulee kohdella yhdenvertaisesti.

Virka oli julkisessa haussa 24.1.-7.2.2022.

Määräaikaan mennessä saapui 14 hakemusta. Kelpoisuusvaatimuksen täyttäneitä hakijoita oli 13. Hakijoista viisi kutsuttiin haastatteluun. Virkaan valittu ja oikaisuvaatimuksessa mainittu hakija on haastateltu.

Kelpoisuus ja hakuilmoituksen sisältö

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 2 §:n mukaan rehtoriksi on kelpoinen henkilö, jolla on

- ylempi korkeakoulututkinto,
- asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuus,
- riittävä työkokemus opettajan tehtävistä sekä
- opetushallituksen hyväksymien perusteiden mukainen opetushallinnon tutkinto, vähintään 25 opistopisteen tai 15 opintoviikon laajuiset yliopiston järjestämät opetushallinnon opinnot tai muulla tavalla hankittu riittävä opetushallinnon tuntemus.

Hakuilmoituksen mukaan tehtävässä edellytetään

- yleissivistävän koulun johtamiskokemusta,
- vahvaa henkilöstöjohtamista,
- yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja,
- osaamista ja motivaatiota koulun talouden johtamiseen sekä
- verkostojen johtamista rehtorin tehtävää toteutettaessa.

Hakuilmoituksen mukaan tehtävässä arvostetaan

- johtamiskokemusta yhtenäisestä peruskoulusta.
- johtamiskokemusta erityisestä tuesta ja erityisesti autismiopetuksesta.
- aktiivista ja kehittävää otetta erilaisten oppijoiden koulukohtaisen tuen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.
- valmentavaa työtettä.

Oikaisuvaatimuksessa katsotaan mm., että hakukriteerit poikkeavat olennaisesti rehtorin perustehtäviin valmistavista edellytyksistä ja että hakuilmoituksessa käytettyjen ilmaisuiden yksiselitteisyys voidaan kyseenalaistaa. Oikaisuvaatimuksessa todetaan mm., että yleissivistävän koulun johtamiskokemus on käsitteenä tuntematon.

Yleissivistävää koulutusta ovat muun muassa perusopetus ja lukiokoulutus. Esimerkiksi OVTES:ssa käytetään termiä yleissivistävän koulun opetushenkilöstö.

Rehtori vastaa koulun toiminnasta. Pedagogisen vastuun lisäksi tehtävä edellyttää esimiestyötä ja hallinnollista johtajuutta, johon sisältyy myös talousasiat. Suomenkielisen perusopetuksen tuloksikön toimintaohjeen mukaisesti rehtori vastaa koulun koulukohtaisesta budjetista. Hakuilmoituksessa on mainittu rehtorin vastuulla olevan työyhteisön johtaminen, pedagoginen johtaminen ja koulun talousjohtaminen. Hakuilmoituksen mukaisesti rehtori tekee tiivistä yhteistyötä perusopetuksen johdon, muiden rehtoreiden, sidosryhmien, koulun verkostojen (vanhempien) ja muiden yhteistyökumppanien kanssa.

Espoossa rehtorin tehtäväkuvauksessa on rehtorin osaamisena mainittu seuraavaa: "Monipuoliset johtamis- ja esimiestäidot. Kunta-alaan, opetustoimeen ja hallintoon liittyvän lainsäädännön tuntemus. Laaja-alainen opetuksen sisällön, kunta-alan ja opetustoimen hallinnon tuntemus. Taito ja kyky tehdä päätöksiä. Ao. koulutusmuodon tuntemus sekä kyky suunnitella, toteuttaa, arvioida ja kehittää opetusta, sekä sen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Hyvät harkinta-, ongelmanratkaisu- ja organisointitaidot. Hyvä paineensietokyky. Hyvät viestintätaidot. Hyvä ennakointi- ja tilannearviointitaito. Taito ratkaista ongelmatilanteita."

Rehtorin kelpoisuusvaatimukset perustuvat lainsäädäntöön, eikä niistä voi poiketa. Sen sijaan haettavana olevan tehtävän edellytysten ja arvostettavien asioiden osalta rekrytoivalla viranomaisella on harkintavaltaa. Harkintavaltaa ei kuitenkaan saa käyttää syrjivästi tai muutoin epäasiallisesti.

Ottaen huomioon rehtorin tehtävät ja niissä vaadittava osaaminen sekä opetustoimen näkemys kyseessä olevan uuden yhtenäisen peruskoulun tarpeista, hakuilmoituksen mukaiset edellytykset ja arvostettavat asiat ovat olleet tehtävän hoidon kannalta perusteltuja, eivätkä ne ole olleet syrjiviä tai muutoin epäasiallisia.

Haastattelut

Kaikkien määrääjassa saapuneiden hakemusten perusteella haastatteluun on valittu ne kelpoisuusvaatimukset täyttäneet hakijat, jotka hakemusten perusteella parhaiten täyttävät viran hakuilmoituksessa mainitut edellytykset ja arvostettavat asiat. Haastattelijoina ovat olleet perusopetuksen johtaja, aluepäällikkö ja rekrytointiyksikön edustaja.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että valintapäätöksessä painotetaan haastattelua ja ihmetellään, ettei ole käytetty psykologisia testejä, toista haastattelukierrosta eikä ennakkotehtäviä.

Hakijat ovat kuvanneet koulutuksensa ja kokemuksensa sekä osaamistaan hakemuksissaan. Haastatteluissa on saatu syventävää tietoa hakijoiden työkokemuksesta, osaamisesta ja taidoista sekä henkilökohtaisista ominaisuuksista. Haastattelussa on käytetty yhtenäistä haastattelurunkoa. Haastattelijat ovat haastattelujen jälkeen keskustelleet hakijoiden selviytymisestä haastattelutilanteessa ja hakijoista syntyneestä vaikutelmasta. Haastatteluista hakijoista laaditussa yhteenvetotaulukossa (ansiovertailu) on koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi kirjattu arviointi hakuilmoituksen mukaisten edellytysten ja arvostettavien asioiden täyttymisestä.

Rekrytoivan viranomaisen harkinnassa on, käytetäänkö haastattelun lisäksi esim. testejä. Haastattelijat ovat haastattelujen jälkeen olleet yhtä mieltä valittavasta henkilöstä, eikä testien tai toisen haastattelukierroksen järjestämistä ole katsottu tarpeelliseksi.

Perustuslain yleiset nimitysperusteet

Oikaisuvaatimuksessa viitataan perustuslain 125 §:n mukaisiin yleisiin nimitysperusteisiin ja katsotaan, että valintapäätös on niiden vastainen.

Perustuslain 125.2 §:n mukaisia yleisiä nimitysperusteita ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Taidolla tarkoitetaan koulutuksella ja kokemuksella hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä.

Perustuslain mukaiset nimitysperusteet ovat tulkinnanvaraisuutensa vuoksi oikeudelliselta sitovuudeltaan väljiä. Virantäyttöön kuuluu myös harkintavaltaa. Nimitysperusteiden soveltamisen yhteydessä harkintavalta ilmenee muun muassa viranomaisen oikeutena määritellä viran työtehtävät, painottaa nimitysperusteita tehtävien mukaisesti sekä päättää siitä, mikä merkitys viranhakijoiden erilaisille ansioille on annettava.

Perustuslain yleisiä nimitysperusteita tulee tulkita yhteydessä kyseisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin. Tällöin huomioidaan myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset työtehtävät.

Ansiovertailu haastatteluun kutsuttujen hakijoiden osalta sekä tarkennuksia ansiovertailuun virkaan valitun ja oikaisuvaatimuksessa mainitun hakijan osalta ovat oheismateriaalina.

Yhteenveto

Lähtökohtana on, että avoimet virat laitetaan julkiseen hakuun. Organisaatiomuutosten yhteydessä kunnalla on harkintavaltaa tehtävien uudelleen järjestämisessä huomioiden muuttunut tilanne, tarpeet ja olosuhteet. Kahden koulun yhdistyessä uuden yhtenäisen peruskoulun rehtorin avoimena oleva virka on voitu laittaa julkiseen hakuun.

Haussa hakijoita tulee kohdella yhdenvertaisesti. Sille, että hakija on työskennellyt toisessa yhdistyvästä koulusta, ei voi tällä perusteella antaa etusijaa suhteessa muihin hakijoihin. Valinnassa voidaan kuitenkin haastattelun lisäksi huomioida kaupungin kokemus hakijasta. Valintaa tekevällä viranomaisella on oikeus painottaa hakijoiden erilaisia ansioita parhaaksi katsomallaan tavalla huomioiden ko. koulun tarpeet. Esimerkiksi korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO 2005:44 on painotettu kokonaisharkintaa, jossa kunnan oma käsitys koulun tarpeista ja tavoitteista sekä niiden edellyttämästä rekrytointitarpeesta saa sijaa muodollisten kriteerien, kuten kokemusvuodet, ohitse.

Perusopetuksen johtajan päätös on perustunut kokonaisharkintaan siitä, kenellä hakijoista on arvioitu olevan parhaat edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen. Valintapäätös on tehty hakuilmoituksen mukaisten edellytysten ja arvostettavien asioiden perusteella. Päätöstä tehtäessä on koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi huomioitu hakijoiden henkilökohtainen haastattelu ja haastattelussa esiin tulleet seikat. Myös työnantajan kokemus oikaisuvaatimuksessa mainitun hakijan työskentelystä on otettu huomioon. Virkaan valitulla on edellä mainittu kokonaisharkinta huomioon ottaen katsottu olevan hakijoista parhaat edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen.

Perusopetuksen johtajan päätös ei ole lain vastainen. Oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Hakuilmoitus rehtori Pohjois-Tapiolan koulu
- Ei julkaista, Perusopetuksen johtajan päätös 16.2.2022 § 10, sisältää henkilötietoja
- Ei julkaista, Oikaisuvaatimus 10.3.2022, sisältää henkilötietoja
- Ei julkaista, Ansiovertailu rehtori Pohjois-Tapiolan koulu, sisältää henkilötietoja
- Ei julkaista, Tarkennuksia ansiovertailuun, sisältää henkilötietoja

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä
Virkaan valittu